

Delårsrapport april 2026

Tertial 1 2026

Regionstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 Förvaltningsberättelse	3
2.1 Perioden som gått	3
2.2 Väsentliga personalförhållanden.....	4
2.3 Förväntad utveckling	5
3 Driftredovisning	6
3.1 Ekonomiskt resultat.....	6
3.2 Analys av större avvikelser	6
3.3 Prognos för verksamhetens nettokostnader.....	8
4 Investeringsredovisning.....	9

Bilagor

Bilaga 1: Delårsrapport 1 Hälsoval Västerbotten Primärvård 2026_SG

1 Sammanfattning

Delårsrapporten per april är regionstyrelsens första uppföljningsrapport för året. Jämfört med delårsrapporten i augusti är rapporten i april mer översiktlig. Exempelvis innehåller rapporten ingen uppföljning av verksamhetsmål och uppdrag.

Regionstyrelsen redovisar per april 2026 en positiv budgetavvikelse på 50 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på minus 1,0 procent.

Prognosen för året är en positiv budgetavvikelse för regionstyrelsen med 45 miljoner kronor. Det som främst bidrar till den positiva budgetavvikelsen är avskrivningskostnader samt ett ofördelat budgetutrymme som kommer av skattehöjningen. På minussidan är det främst Digitalisering och service som prognostiserar en negativ budgetavvikelse på grund av ökade IT-kostnader avseende avtal, livscykelhantering utrustning, teknisk infrastruktur och Cybersäkerhet samt reservdelar för MT-utrustning.

Investeringsutgifterna uppgår efter första tertiet till 284 miljoner kronor. Prognoserna för helår innebär inga förväntade budgetavvikelser däremot påtalas osäkerheter inom investeringsområde Fastighet och IT.

Sjukfrånvaron inom Regionstyrelsen följer en minskande trend och den totala sjukfrånvaron är, i snitt för de senaste 12 månaderna, 4,1 procent i mars 2026.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Perioden som gått

Införandet av vårdinformationssystemet, Cosmic, fortsätter att påverka och genererar större negativ avvikelse mot budget med anledning dubbla avtalskostnader och konsulter. En generellt högre kostnadsutveckling inom IT avseende avtal, livscykelhantering utrustning, teknisk infrastruktur och Cybersäkerhet samt reservdelar för MT-utrustning påverkar också utfallet.

Arbetet med åtgärder för att bromsa IT-kostnadsutvecklingen pågår. Kostnadsutveckling (R12) har minskat under första tertialen och visar en positiv trend. Målet på högst 5,5% förväntas uppnås under innevarande år. Till stor del till följd av den tillfälligt höga kostnadsnivån under föregående år, vilket medför en positiv jämförelseeffekt.

Ekonomistabens arbete med att förstärka upp Inköp och upphandling fortskrider enligt plan och är nu i läget att jobba med struktur och systematik i arbetssätt.

Arbete med digital utveckling bedrivs brett inom flera områden. Ekonomistaben driver implementeringen av Astrada för att stödja PKS och KPP, med vissa förseningar, samt fortsatt arbete med Proceedo och avtalsleverantörer. Kommunikationsstab driver större digitala satsningar kopplade till 1177, inklusive projektet digitala kallelser, utveckling av appen Hälsa och vård i Västerbotten, ny webbplats med lansering 2027, samt nya arbetssätt för sociala medier och digital varumärkesmanual, parallellt med standardisering av patientinformation och arbete med barnrätt, kontinuitetsanalys och civil beredskap.

2.2 Väsentliga personalförhållanden

Regionens medarbetare

Vid en jämförelse med föregående år per den 30 april har antalet anställda inom regionstyrelsen, omräknat till heltid, ökat med 24 personer. Den största ökningen, 22 personer, har skett inom området digitalisering och service.

Sjukfrånvaroutveckling

Den totala sjukfrånvaron, de senaste tolv månaderna, följer en minskande trend inom Regionstyrelsen och årsgenomsnittet uppgår i mars 2026 till 4,1 procent.

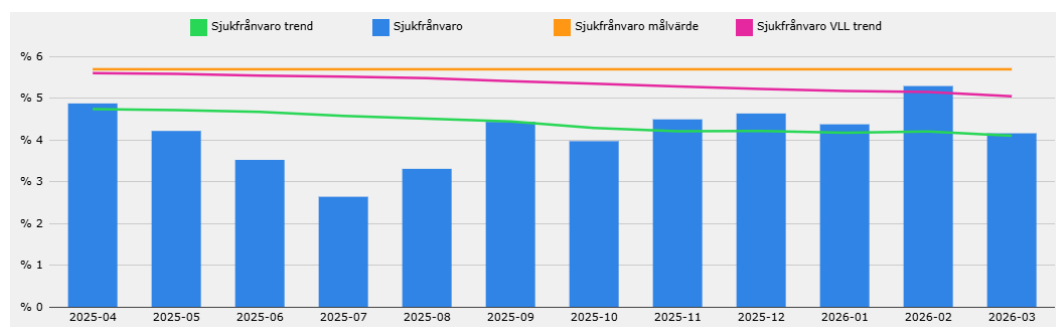

Bild 1: Total sjukfrånvaro per månad för Regionstyrelsens förvaltning

Under perioden april 2025 till mars 2026 har korttidsfrånvaron minskat med 0,4 procentenheter till 2,0 procent men den medellånga har minskat med 0,1 procentenheter till 1,1 procent. Mäns korta sjukfrånvaro har minskat från 2,1% till 1,9%. Den mellanlånga har minskat från 0,9% till 0,7%, den långa är oförändrad under 12 månaders perioden. Kvinnors korta sjukfrånvaro har minskat från 2,7% till 2,1%. Den mellanlånga har minskat från 1,5% till 1,4%, den långa har minskat från 1,7% till 1,6% under 12 månaders perioden.

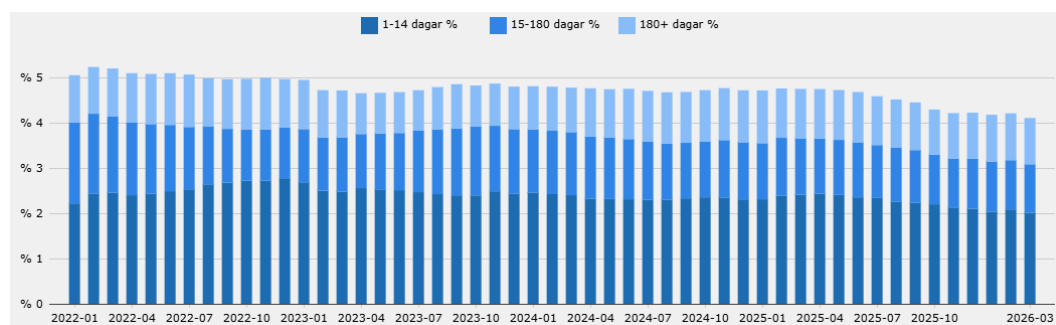

Bild 2: Sjukfrånvaro per månad uppdelad på kort- medellång- och lång frånvaro

Digitalisering och service har minskat den genomsnittliga sjukfrånvaron under 12-månaders perioden från 5,2% till 4,5%. det är den korta frånvaron som har minskat mest med 0.5 procentenheter till 2,3%.

Inom den övriga regionövergripande verksamheten har den genomsnittliga sjukfrånvaron minskat från 3,7% till 3,2% under 12-månaders perioden. Det är i huvudsak den korta sjukfrånvaron som har minskat men även den medellånga och långa frånvaron har minskat något.

2.3 Förväntad utveckling

De senaste årens förändrade omvärldsläge har haft stor ekonomisk påverkan på regionstyrelsens verksamheter. Utmaningar i materialförsörjning i kombination med hög inflation och ökade räntekostnader har lett till högre priser på bland annat utrustning, förbrukningsmateriel, transporter, livsmedel, och byggkostnader. Även om inflationen har dämpats så kvarstår den reala kostnadsökningen. Pensionskostnaderna, som påverkas av inflationen, ökade kraftigt under 2023 och 2024 men har sedan återgått till mer normala nivåer. Pensionskostnaderna förväntas ligga kvar på nuvarande nivåer.

Inledningen av 2026 har präglats av geopolitisk osäkerhet. Den amerikanska tullpolitiken påverkar handelsflöden men skapar framför allt ökad osäkerhet. Detta påverkar hushållens framtidstro negativt och företagen blir mer avvaktande, vilket minskar investeringsviljan. Sammantaget har detta påverkat den ekonomiska aktiviteten och lett till en långsammare ekonomisk återhämtning än vad tidigare prognoser visat. 2026 bedöms den svenska konjunkturen stärkas mer tydligt där en mer expansiv finans- och penningpolitik samt stora satsningar inom grön omställning och militär upprustning bidrar till vändningen. Den osäkerhet som präglat 2025 med krig och handelskonflikter finns till stor del kvar även 2026 vilket kan komma att påverka global ekonomi och därför också en liten öppen ekonomi som Sveriges.

Utmaningen för regionstyrelsen 2026 och framåt ligger i att hantera fortsatta behov av utvecklingsinsatser inom bland annat vårdinformationsstödet Cosmic, IT, medicinteknisk utrustning och fastigheter parallellt med arbetet att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna. Utmaningarna är tydligast inom området Digitalisering och Service där kostnadsökningar tillsammans med utvecklingsinsatser innebär svårigheter att hantera verksamheten inom givna budgetramar. En viktig del för att nå en budget i balans är att säkra fortsatt driftsättning i pågående aktiviteter för att möjliggöra avveckling av tidigare funktionalitet och därmed undvika dubbla kostnader.

3 Driftredovisning

3.1 Ekonomiskt resultat

Region Västerbotten		Ackumulerat				Helår	
Gruppering	April	Ack Utfall		Ack Budget		Förändring utfall i %	Årsbudget
	Avvikelse	föreg år	innev år	innev år	Avvikelse		
▢ Verksamhetens intäkter							
Patientintäkter	1 504	0	26 244	27 722	-1 478	8 747 745,7	83 255
Värdintäkt inkl lab/rtg	-205	9 963	7 813	7 849	-36	-21,6	23 546
Vårdvalet primärvård	-666	4 240	3 888	6 823	-2 935	-8,3	23 832
Försäljning av tjänster	2 418	98 160	103 342	99 820	3 523	5,3	301 813
Övriga intäkter	8 050	126 490	150 913	138 003	12 909	19,3	390 437
Total	11 101	238 852	292 199	280 216	11 983	22,3	822 883
▢ Verksamhetens kostnader							
Personal	-2 633	-454 162	-442 407	-445 793	3 386	-2,6	-1 229 552
Övriga personalkostnader	-758	-6 947	-10 489	-7 605	-2 883	51,0	-20 185
Läkemedel	601	-5 675	-5 362	-6 457	1 095	-5,5	-19 370
Medicinskt o tandv mtrl	-46	-5 847	-4 747	-5 716	968	-18,8	-17 145
Övrig direkt produktion	-3 377	-15 020	-28 036	-18 454	-9 582	86,7	-48 251
Köp av verksamhet o tjänster	-225	-522 159	-592 742	-598 281	5 539	13,5	-1 827 396
Fastighetskostnader	812	-111 273	-107 624	-112 735	5 111	-3,3	-321 642
IT/MT poster	-12 091	-166 581	-145 476	-129 072	-16 404	-12,7	-397 213
Övriga poster	6 515	-93 579	-99 540	-127 100	27 560	6,4	-401 836
Avskrivningar m m	401	-213 730	-198 501	-221 433	22 932	-7,1	-664 299
Total	-10 801	-1 594 974	-1 634 925	-1 672 648	37 723	2,5	-4 946 890
Total	300	-1 356 122	-1 342 726	-1 392 432	49 705	-1,0	-4 124 007

Regionstyrelsens nettokostnader uppgår per april 2026 till 1 343 miljoner kronor vilket är en minskning med 13 miljoner kronor eller 1 procent jämfört med föregående år. Budgetavvikelsen är positiv med 50 miljoner kronor. Den negativa nettokostnadsutvecklingen förklaras främst av att avskrivningskostnaderna är lägre i januari pga justeringar mellan åren.

3.2 Analys av större avvikelser

Regionstyrelsen 2026					
Belopp i miljoner kronor	Utfall april 2025	Utfall april 2026	Nettokostnadsutv. %	Budgetavvikelse	Årsbudget
Regionövergripande verksamhet	-982	-996	1,4%	53	-3 107
Regionförvaltningen gemensamt	-385	-351	-8,8%	48	-1 143
Administrativ verksamhet	-80	-84	5,5%	1	-240
Primärvård beställning	-466	-512	10,0%	3	-1 580
Tandvård beställning	-52	-48	-6,9%	1	-144
Digitalisering och service	-374	-347	-7,2%	-3	-1 017
Digitalisering	-217	-192	-11,4%	-17	-545
Service	-157	-155	-1,4%	14	-473
Verksamhetens nettokostnader	-1 356	-1 343	-1,0%	50	-4 124

Regionstyrelsens förvaltning består av områdena Regionövergripande verksamhet och Digitalisering och Service.

Regionövergripande verksamhet

Inom området Regionövergripande verksamhet ingår delområdena Regionförvaltning gemensamt, Administrativ verksamhet, Primärvård beställning samt Tandvård beställning.

- Regionförvaltningen gemensamt

Regionförvaltningens gemensamma delområde innefattar förutom centrala anslag även avskrivningskostnader, pensionskostnader, personalskuldsuppräknings och specialdestinerade statsbidrag. Delområdet redovisar ett överskott mot budget på 48 miljoner kronor. Den främsta anledningen till överskottet är lägre avskrivningskostnader, lägre regiongemensamma pensionskostnader samt att en del av det ökade budgetutrymmet som kommer av skattehöjningen inte är fördelad. Vissa av dessa överskott kommer att försvinna över året i takt med att kostnader upparbetas men totalt sett bedöms delområdet uppvisa ett budgetöverskott även i slutet på året.

- Administrativ verksamhet

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar sammantaget ett utfall i enlighet med budget per april.

- Primärvård beställning

Beställaren för primärvård uppvisar en positiv budgetavvikelse på 3 miljoner som i första hand beror på lägre kostnader för kompensation till verksamheterna för hyrläkare i Södra Lappland. Resterande avvikelse beror på att antalet listade på vårdcentralerna är lägre än vad som prognostiserades i regionplanen vilket medför lägre kostnader för kapitering, CNI och övriga fasta ersättningar. Enligt prognos kommer överskottet minska eller försvinna på posterna för fasta ersättningar medan kostnaden för hyrläkare förväntas bli lägre än budgeterat.

- Tandvård beställning

Beställaren för tandvård uppvisar en positiv budgetavvikelse med 1 Mkr per april 2026, och detta överskott beror främst på lägre utfall på nödvändig tandvård än budgeterat. Baserat på tidigare års utfall förväntas inte detta överskott kvarstå. Det ser dock ut som att kostnaden för den nödvändiga tandvården blir lägre än tidigare år vilket skulle generera ett mindre underskott än 2025. Prognosen för utfallet för helåret 2026 är ett underskott mot budget med 4 Mkr.

Digitalisering och service

Resultatet efter tertial 1 (april) visar ett mindre underskott för verksamhetsområdet. Helårsprognosen kvarstår på –60 mnkr (P1) och är främst hänförlig till ökade IT-kostnader avseende avtal, livscykelhantering utrustning, teknisk infrastruktur och Cybersäkerhet samt reservdelar för MT-utrustning.

Arbetet med åtgärder för att bromsa IT-kostnadsutvecklingen pågår och följs upp inom ett riktat uppdrag. Kostnadsutveckling (R12) har minskat och visar en positiv trend efter första tertialen. Målet på högst 5,5% förväntas uppnås under innevarande år. Till stor del till följd av den tillfälligt höga kostnadsnivån under föregående år, vilket medför en positiv jämförelseffekt.

Sedan årsskiftet har kostnader ökat för datorinköp till följd av övergång från leasing till direktköp samt högre marknadspriser på komponenter. Åtgärder relaterade till Cosmic inklusive dubbla avtalskostnader påverkar årsprognosen och kostnadsutvecklingen negativt.

Analys av orsak och förslag till åtgärder

Avvikelsområde	Analys - orsak till avvikelse	Aktivitet för att komma till rätta med avvikelse
(+) Fastighetskostnader, underhållskostnader Fastighet	Dels har det varit mindre skottning är normalt, men det kommer ätas upp av underhållet som nu kommer. En annan orsak är att lägenheter sålts, överskottet, eller delvis kommer gå till reinvesteringar i övriga fastighetsbeståndet	Kommer balanseras under året
(-) IT/MT-poster, datorutbyte	Övergång från leasing till inköp	Planerad investering, hanteras i prognos
(-) Energi (el och fjärrvärme)	Prisökningar	Löpande uppföljning och åtgärder tillsammans med energiingenjör
(-) Sjukresor	Variation kopplad till vårdproduktion och resmönster	Uppföljning och analys av behov och kostnadsutveckling
Personalkostnader	Statsbidraget för civil beredskap har inte inkommit	

3.3 Prognos för verksamhetens nettokostnader

Prognos tas fram för delområdena regionförvaltningen gemensamt, administrativ verksamhet, primärvård beställning, tandvård beställning och digitalisering och service.

Delområdet regionförvaltningen gemensamt prognosticerar ett överskott mot budget på 104 miljoner kronor. Det som bidrar främst till den positiva avvikelsen är ett ofördelat

budgetutrymme som kommer av den höjda skatten samt lägre avskrivningskostnader.

Administrativ verksamhet prognosticerar en positiv budgetavvikelse vid årets slut på 2 miljoner kronor.

Prognosen för primärvård beställning är ett överskott på 3 miljoner kronor, främst på grund av mindre utbetald ersättning för hyrläkare i södra Lappland. Tandvård beställning prognosticerar ett underskott mot budget med minus 4 miljoner kronor.

För Digitalisering och Service prognosticeras totalt ett underskott mot budget på 60 miljoner kronor. Det förväntade underskottet är främst hänförlig till ökade IT-kostnader avseende avtal, livscykelhantering utrustning, teknisk infrastruktur och Cybersäkerhet samt reservdelar för MT-utrustning.

Totalt för regionstyrelsen prognostiseras en positiv budgetavvikelse för 2026 på 45 miljoner kronor.

4 Investeringsredovisning

Investeringar 2026, Mkr	Utfall apr 2026	Prognos 2026	Årsbudget 2026	Prognos avvikelse
Fastighet	221	857	857	0
MT	53	170	170	0
IT	-2	66	66	0
Hjälpmedel	11	34	34	0
Verksamhetsservice	0	3	3	0
Regional utveckling	1	1	1	0
Totalt	284	1131	1131	0

Investeringsverksamheten inom Region Västerbotten är uppdelad i investeringsområdena Fastighet, Medicinsk teknik, IT, Verksamhetsservice, Hjälpmedel och Regional utveckling. De fyra förstnämnda återfinns inom regionstyrelsen.

Totalt investeringsutfall för Region Västerbotten uppgick efter första tertialet till 284 miljoner kronor. Prognosen för helåret är 1 131 miljoner kronor, vilket är i linje med budget och innebär en genomförandegrad om cirka 25 procent per april. Utfallet är därmed något högre än motsvarande period föregående år, då 245 miljoner kronor redovisades, medan genomförandegraden är oförändrad.

Prognoserna för helår innebär inga förväntade budgetavvikelser däremot påtalas osäkerheter inom investeringsområde Fastighet och IT:

Fastighetsinvesteringar redogör en prognos enligt årsbudget. De stora projekten innebär en osäkerhet för helåret då även en ganska liten avvikelse får stor påverkan på totalen.

Inom investeringsområde IT rapporteras prognos enligt årsbudget. Dock föreligger stor osäkerhet avseende prognosen för 5G AHTII.

Delårsrapport 1 Hälsoval Primärvård Västerbotten 2026

Uppföljningen av uppdraget för Hälsoval primärvård i Västerbotten följer den uppföljningsplan som regionstyrelsen fastställt för 2026. I delårsrapport 1 följs hälsocentralernas tillgänglighet enligt vårdgarantin upp samt andel utförda Västerbottens hälsoundersökningar. Det samlade resultatet som redovisas avser perioden januari till april 2026 och omfattar både hälsocentraler i egen regi och privata utförare av Hälsoval Västerbotten. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att målen för god vård uppfylls och att kraven i uppdraget tillgodoses på ett likvärdigt sätt.

Det finns 38 hälsocentraler i Region Västerbotten varav fem privata. Fyra privata hälsocentraler finns i Umeå kommun och en i Lycksele kommun. Drygt 56 000 innevånare är listade hos en privat Hälsoval, vilket motsvarar cirka 20 procent av befolkningen i Västerbotten.

Införandet av vårdinformationssystemet Cosmic under föregående år har medfört svårigheter att få ut kvalitetssäkrade data för vissa uppföljningsindikatorer, däribland produktion och tillgänglighet enligt vårdgarantin. Inte heller för 2026 års första delårsrapport kan kvalitetssäkrade resultat redovisas.

Alla 40, 50 och 60 åringar ska erbjudas Västerbottens hälsoundersökning, VHU. Från januari till och med april 2026 har 1004 personer genomfört VHU, vilket motsvarar cirka 10 procent av målgruppen för hela 2026. Liksom föregående år har en något högre andel kvinnor genomfört VHU jämfört med män. Det råder stor spridning mellan olika hälsocentraler gällande andelen utförda VHU, ett mönster som kvarstår från tidigare uppföljningar.

Regionmål 4: Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Mäts genom indikator	Värde 2023 Helår	Värde 2024 Helår	Värde 2025 Helår	Mål 2026	Värde delår 1 2026	Kommentar och analys
Tillgänglighet, medicinsk bedömning i primärvård Andel kvinnor och andel män som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar i enlighet med vårdgarantin.	77 % Kvinnor: 76 % Män: 78 %	80 % Kvinnor: 79 % Män: 81 %	Data saknas	90 %	Data saknas	Det saknas kvalitetssäkrade data för aktuell indikator och period. Väntetidssamordnare uppger att en typ av besöksbokning som förekommer i Cosmic inte fångas i mätningen för medicinsk bedömning enligt vårdgarantin. Nya rutiner och lathundar har tagits fram och skickats ut till verksamheterna med mål om att få ut korrekta resultat gällande vårdgaranti i primärvård.

Regionmål 4: Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Mäts genom indikator	Värde 2023 Helår	Värde 2024 Helår	Värde 2025 Helår	Mål 2026	Värde delår 1 2026	Kommentar och analys
Telefontillgänglighet Andel återkopplade kontakter samma dag (rådgivning eller tidsbokning) av antal inkommande samtal/kontakter	73 %	76 %	Data saknas	95 %	72 %	För primärvården finns lagstadgade vårdgarantiregler som anger att personer ska få kontakt med primärvården samma dag. Telefontillgänglighet följs upp och jämförs med riket via SKR:s <i>Väntetider i vården</i> samt i regionens egna uppföljningssystem. Telefontillgängligheten i Västerbotten är i genomsnitt 72 procent under första tertialet 2026. Detta är något lägre jämfört med delår 1 2025, då resultatet var 75 procent. Det kan dock noteras att en delvis förändrad mätmetod gäller från 2026, jämfört med föregående år. I stället för att enbart mäta hälsocentralens huvudnummer för rådgivning och tidsbokning mäts även telefontillgänglighet för övriga knappval och undergrupper inom hälsocentralen, exempelvis BVC. Detta

						<p>sätt att mäta är enligt SKR nationella standard för mätning av telefontillgänglighet. Av 199 005 inkomna samtal under perioden besvarades 143 137.</p> <p>Telefontillgängligheten varierar stort mellan hälsocentralerna i ett spann mellan 50 och 94 procent.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Regionmål 4: Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Mäts genom indikator	Värde 2023 Helår	Värde 2024 Helår	Värde 2025 Helår	Mål 2026	Värde delår 1 2026	Kommentar och analys
Tillgänglighet, första linjen barn och unga med psykisk ohälsa <small>Andel flickor respektive pojkar som söker för psykisk ohälsa som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar</small>	71 % Flickor: 77 % Pojkar: 63 %	71 % Flickor: 75 % Pojkar: 65 %	Data saknas	80 %	Data saknas	<p>Det saknas kvalitetssäkrade data för aktuell indikator och period. Väntetidssamordnare uppger att en typ av besöksbokning som förekommer i Cosmic inte fångas i mätningen för medicinsk bedömning enligt vårdgarantin. Nya rutiner och lathundar har tagits fram och skickats ut till verksamheterna med mål om att få ut korrekta resultat gällande vårdgaranti i primärvård.</p>

Regionmål 4: Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Mäts genom indikator	Värde 2023 Helår	Värde 2024 Helår	Värde 2025 Helår	Mål 2026	Värde delår 1 2026	Kommentar och analys
Andel utförda Hälsoundersökningar (VHU) av antal 40, 50, 60 åringar	28 % Kvinnor: 28 % Män: 28 %	31 % Kvinnor: 32 % Män: 30 %	22 %	70 %	10 % Kvinnor: 10.6 % Män: 9.4 %	<p>Inom ramen för Hälsoval primärvård ska Västerbottens hälsoundersökningar (VHU) erbjudas till alla länets innevånare det år de fyller 40, 50 och 60 år. Genomförandet ska ske på samma sätt på länets olika hälsocentraler/sjukstugor enligt anvisad metod.</p> <p>Under perioden januari till och med april 2026 har totalt 1004 VHU genomförts för målgruppen, vilket motsvarar cirka 10 procent. Det är en något högre nivå jämfört med samma period föregående år. Det råder stor spridning mellan olika hälsocentraler gällande andelen utförda VHU. Genomförandet varierar i ett spann mellan att inga VHU genomförts och cirka 60 procent för det första tertialet 2026. Den ojämnt fördelade genomförandenivån är ett mönster som kvarstår sedan tidigare uppföljningar. En något större andel kvinnor än män har genomfört VHU. Utöver genomförda VHU för 2026 års målgrupp, har primärvården genomfört ytterligare 375 VHU för tidigare års målgrupper.</p>